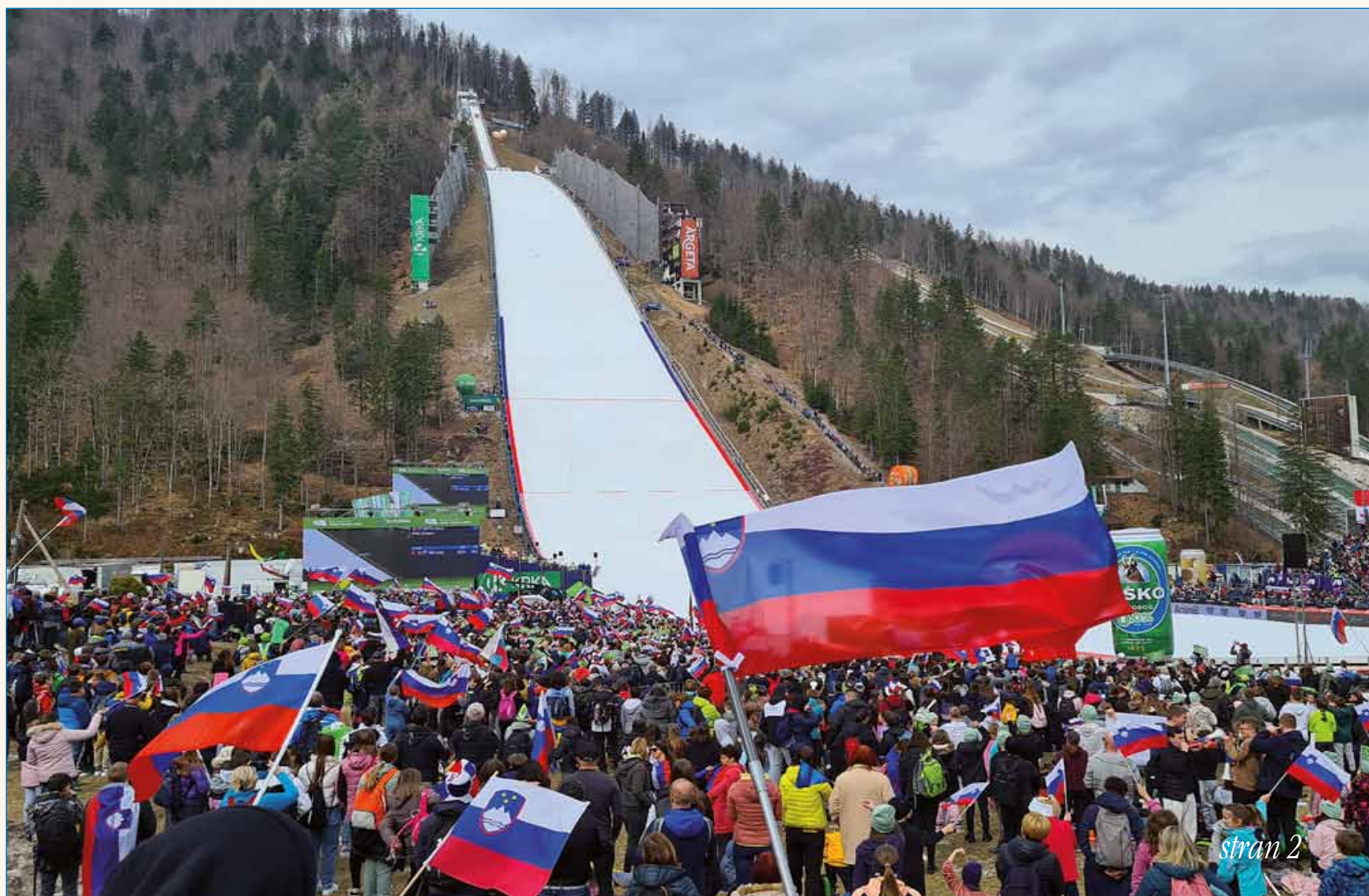

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem • Monošter, 4. aprila 2024 • Leto 34, št. 14

stran 2

PORABSKI UČENCI SO NAVIJALI V PLANICI

DOMA MA MALI MUZEJ
stran 3

CEJLI SVEJT SE JE NA GLAVAU POSTAVO
stran 8

OBTEŽILNIKI ZA PAPIR
stran 10

PORABSKI UČENCI SO NAVIJALI V PLANICI

Na povabilo ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Mateja Arčona so lahko tudi porabski učenci v četrtek, 21. marca, na prvem dnevu svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici navijali za slovenske skakalce.

Po izredno uspešni lanskoletni akciji urada so se šolarji iz zamejstva zbrali pod Poncami že drugič. To-

žal zamudili pozdravni nagovor ministra Arčona, ki je sprejel zamejske skupine. Ko smo prispeli, so se drugi že razšli, minister pa nas je potrpežljivo počakal. Prejeli smo zastavice, da bi skupaj spodbujali slovenske skakalce in se veselili uspehov. Seveda pa je nastala tudi skupna fotografija. Minister Arčon je bil vesel, da

Poseben trenutek je bil, da smo lahko videli tudi Petra Prevca, ki je letos končal kariero. Povsod smo zasledili zapise: »Hvala, Peter Prevč, Srečno, Peter!« V Planici smo vsi s strastjo do športa ustvarili nepozabno razpoloženje in pokazali, kako močno šport povezuje ljudi ne glede na meje. Ta dogodek je otrokom omogočil ne le zabavo, ampak tudi navdih in ponos ob podpori matične domovine. S tem so lahko okrepili tudi svojo pripadnost in zavedanje o pomenu skupnosti. Takšna doživetja bogatijo otroška leta in spodbujajo razvoj pozitivnih vrednot. Zahvaljujemo se uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, da nam je omogočil tovrstno izkušnjo.

In kaj se je zgodilo z avtobusom? Iz Planice so ga odpeljali na servis na Jesenice, kjer so morali naročiti rezervni del, zato so po nas iz Madžarske poslali drug avtobus. Žal tudi s tem nismo imeli večje sreče, saj se je voznik med potjo izgubil. Tomaž je moral spet posredovati, visel je na telefonu, dokler voznik ni našel prave smeri. Po načrtih naj bi bil v Planici ob 14. uri, namesto tega je prispel ob 15.30. Povrhu je po prihodu izjavil, da mora imeti pol ure počitka. Nato smo še na Jesenicah pobrali drugega šoferja in s pokvarjenega avtobusa vzeli vse stvari, ki smo jih pustili tam. Kot smo izvedeli, je bil naš kolega iz Monoštra Karči Holec ves dan v stiku s servisom in je pomagal pri komunikaciji s šoferjem oziroma njegovim podjetjem. Hvala Karči! In hvala predsednici Andrei Kovács, ki je bila cel dan zaskrbljena, nas večkrat poklicala in nam poskušala pomagati na vse načine. Bil je zares dolg, a vseeno vesel dan. Kljub nepričakovani težavi s pokvarjenim avtobusom smo ostali potrpežljivi in se med seboj še bolj povezali. Ta izlet je dokazal našo sposobnost prilagajanja in skupinsko delo v zahtevnih razmerah. Navdušeni smo bili nad tekmo v živo in veselimo se prihodnjih podobnih dogodivščin, kjer bomo spet združili moči in pozitivno energijo. Na svidenje Planica – čez eno leto!

nvn

Vesel dan v Planici. Za slovenske orle so lahko v živo navijali tudi porabski šolarji.

krat se je tekme udeležilo rekordnih blizu 500 slovenskih otrok in mladih iz vseh štirih zamejskih skupnosti, iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške.

Skupina porabskih otrok se je na štiriurno pot odpravila precej zgodaj, ob pol petih, ko ni bilo še nikjer videti žive duše. Kljub zgodnjemu začetku so se otroci navdušeno prebujali, o zasanosti ni bilo niti sledu.

Na pot proti Planici se je podalo 38 učencev iz Števanovcev, z Gornjega Senika, iz osnovne šole in gimnazije Sv. Gotarda ter 10 spremljevalcev. Skupini sva se pridružila tudi avtorica tega zapisa in direktor Razvojne agencije Slovenska krajina Tomaž Kovač, ki je velik ljubitelj gora in športov in ki smo ga določili za vodjo izleta v Planico. (Zdaj mu je tudi uspelo, da niti telefončka niti osebnih dokumentov ni pozabil doma.) Že na poti se je zelo dobro izkazal, saj se šofer avtobusa kljub navigaciji ni vedel ustrezno orientirati in ga je bilo treba usmerjati. Po krajšem postanku smo pravočasno prispeli v Planico, kjer pa nam do parkirišča žal ni uspelo priti, saj se je avtobus pokvaril. Odšli smo peš do spodnjih vhodnih vrat, kjer smo počakali sodelavca urada, da nam prinese vstopnice. Tako smo

je lahko že drugo leto v Planici pozdravil toliko otrok. »Čudovito je, da smo lahko 500 otrok iz zamejstva osrečili in pripeljali na ta edinstveni športni dogodek, da vsi skupaj navijamo za eno in edino Slovenijo. Vesel in ponosen sem, da smo jih lahko razveselili.« Izjemno vesela je bila tudi naša skupina, saj so nekateri prvič v živo videli tekmovanje. 15-letna Zora Kiss iz Monoštra je bila v Planici že drugič, povedala pa je, da se je z veseljem vrnila; sicer se boji višine, a ji je »zelo dobro gledati skakalce«.

Vesolja in navdušenosti pa ni bilo čutiti le pri otrocih. Z nami so potovali trije domačini z Gornjega Senika, ki redno spremljajo smučarske skoke po televiziji in so strastni navijači – Tomaž Grebenar, Norbert Gyécsek in Alojz Hanžek. Slednjemu gospodu se je izpolnila dolgoletna želja, da bi bil v živo na tovrstnem dogodku. Skrbno se je pripravil, s seboj je prinesel daljnogled, da je lahko поблиže opazoval tekmovanje. Kot je povedal, je bilo izredno lepo spremljati dogajanje in doživljati edinstveno razpoloženje na kraju samem. »Sem zelo vesel, da sem lahko prišel, saj je to mogoče zadnja priložnost, da vidim tekmovanje v živo,« nam je zaupal.

Pod Srebrnim brejgom ...

... je eden največji športnikov v penzijo odišo. Peter Prevč je pri 31. lejtaj povedo, dojde. Velki šampion je tau tak naredo, kak na rejci se zgodi. Depa demo lapau pomelek. Leta 2009 je pri svoji 17. lejtaj oprvin na velkoj tekmi na smučaj skako. Že tam se je vidlo, ka z njm se neka velkoga leko zgodi. Že dve leti po tejm je s slovensko reprezentanco med najbavkše prišo. Njegve kariere je skur več nika nej moglo dojstavit. Pa se je takše tō zgodilo, gda je pri 120 kilmejtrov na vōro na smučaj spadno. Depa, brž je biu nazaj, kak prvi človek je na smučaj do 250 mejtrov leto, sezona 2015/16 je vcejlak njegva bila. Daubo je vse, ka se je leko dobilo.

Zmejs so krize bile pa znauva je na olimpijadi zlati biu, pa je znauva spadno, si v nogaj kite ftrgno, ka bi vsigdar nazaj prišo. V sezono 2023/24 je znauva na velke dveri nutstano. Malo po tejm pa vōovado, ka športa v njegovom življenji dojda, držina zato več vala. Na velkom finali v Planici je tau leto bilau lidi, ka se na rejci leko vidi. Pa so meli kaj videti. Peter

Peter Prevč v svojem elementu, bi toj fotografiji leko prajli. Na svojoj športnoj pauti se je med največše nut napiso.

Prevč je na prvoj tekmi prvi biu, den po tejm pa z ekipo eške drugi tō. Kak povejdano, takšno slobaud je malo športnikov napravlo. 22 lejt je kak profesionalc na smučaj skako, kak profesionalc pa velki človek je zmejs med legende odišo.

Zmejs med legende ali pa kaj drugoga nisterni političarge neškejo pa neškejo oditi. Leko bi si peldo po Petri Prevci vzeli pa prajli: Dojde! Je pa rejsan pitanje, če bi kak velki Prevč zmejs med legende odišli. Lidge so zvekšoga žalostni ostanoli, ka Peter več nede skako pa na smučaj leto. Kak bi bi bilau, gda bi steri od politični dinovavrov povedo: Dojde! Leko bi si na velke odejnoli, skuzo sreče potočili ali pa v krčmej za rundo dali. Nisterni bi kak pokvardjeni roboti kaulakvrat blaudili, ka brezi političnoga lidera niške mesto nji ne brodi. Je pa istina, ka v taum leti se že neka takši najšlo, ka se več nikšne vole nemajo političnoga špilaraja iti. Zvekšoga so tau bole mladi lidge napravli. Depa, niške je tau nej kak Peter Prevč naredo. Ansambli so njemi igrali, 30 gezero lūdi je z njim spejvalo, vsi najvejkši iz njegovoga športa so njemi rokau stisnoli. Ja, poštenje si trbej prislūžiti. Gvūšno je, ka političarge nigdar ne morejo tak popularni biti kak športniki. Leko pa tak pošteno delajo, kak športniki vejo, steri ta najbolje visko sejgnejo.

Naš Srebrni brejg bi rad biu, če bi poštenje največ pri lidaj valalo pa aj so političarge, športniki, palejri, školniki, bautoši, direktori pa tak naprej pa tak tadale. Najbole pa nema rad, gda stoj sam sebi reklamo dela.

Miki Roš

Doma ma mali muzej

Jože Rituper iz Markišavca, vesnice, stera se skor drži Murske Sobote, je gorraso v paverskoj držini. Oča Zoltan, steri je v caji ti drüge svetovne bojne zgotovo

traktor pa dosta drügh škéri, največ pa se s svinjami spravljajo.«

Po zgotovljeni osnovni šauli v Püconcaj, se je vpiso v srednjo

jugoslovanskih republik. En keden smo Titoja stražili, drügi keden pa smo v kasarni bili, gé smo dosta vadili, nej smo počivali. Gda je Tito kama vö iz Beograda šau, smo se postavili ob rdeči tepih in zdignili pükše, pa je te on mimo nas šau.« Jože Rituper ma kejp, na sterom stogi vküper z drügimi sodaki, Tito pa mimo njih dé. Zanimivo je, ka se je po tistom kejpjo ške s štirimi slovenskimi predsedniki rosaga, Milanom Kučanom, Danilom Türkcom, Borutom Pahorom in Natašo Pirc Musar.

Pauleg domanjoga rama si je ob pomauči držine zazido svoj ram, v sterom zdaj živeta vküper z ženo Olgico, stero je spozno v slüžbi, gda je delo v Pomurskom tiski. Gda je ta firma propadnola, se je zaposlo pri Evangeličanski humanitarni organizaciji (EHO) Podpornica. Zdaj je že par mesecev v penziji, ali ške furt pomaga, zdaj kak prostovolec (önkén-tes), najbole pri tom, ka vö-davle električne poste, stero nūcajo žmetni betžniki. Ovak pa je njegovo delo bilau tūdi tau, ka je iz soboškoga špitala vozo obede starejšim, steri živejo pauleg Murske Sobote.

Leta 2017, gda so evangeličani slavili 500 lejt reformacije, je Jože Rituper brodo, ka bi neka takšoga napravo, »ka de zanimivo in ka tūdi ostane. In tak sam napravo en takši spominski plakat. Zbrau sam 500 Trubarovih drauvnih penez. Znamo, ka je kejp Primoža Trubara na enom slovenskom evroni. In té peneze sam gorzalepo na té plakat, na sterom piše 500 lejt reformacije, na njem pa je tūdi zemljevid Slovenije. Vse vküper je trij mesece trpelo, ka sam peneze vküpnabro pa ka sam tau napravo.« Té plakat je zdaj v Püconcaj, pri njem doma pa je dosta drügh zanimivih reči, zatau si je v eni iži napravo mali muzej, v sterom je tūdi dosta gasilskoga, vej pa je že duga lejt gasilec tūdi sam.

»Že kak mali pojbič, lekar je bilau tau leta 1963, smo markišav-

ski gasilci, pioniri, bili na republiškom tekmovalni. Tau, ka je najni oča začno, steri je biu tūdi gasilski funkcionar, sva z bratom, steri je 25 lejt biu poveljnik

vrejdzeu omaro s knjigami, svoje mesto pa so v njej najšli tūdi njegovi fotoaparati. Prvoga njemi je iz Merike pred petdesetimi leti prineso stric, steri je po

Mali Jože (prvi s prave strani) z bratom Karčijom in očom Zoltanom

paversko šaulo v Rakičani, je cejli žitek, vküper z ženo Giziko, stera je gorrasla v Pečarovcaj na Goričkom, vertivo na deseti hektaraj zemle, največ ka je bilau v socialistični Jugoslaviji dopuščeno. »Meli smo dosta krav, okauli deset, in smo bili prvi v Sloveniji, steri smo meli mašin za dojit krave. Bili smo tūdi

grafično šaulo v Ljubljano, te pa je šau ške dale na višišo grafično šaulo v Zagreb. Kak grafični inženir si je 23 lejt krüj slüž v drukaraji (tiskarna) Pomurski tisk, stera je leta 1999 na žalost dojavertivala: »Ge sam že kak inaš novine Népujság na starom mašini tisko. Inda smo vse prelome (tördelés) peški delali,

Nataša Pirc Musar je peta predsednica oziroma predsednik rosaga, s sterim je vküper na kejpji

prvi v naši vesnici, steri smo kúpili traktor. Tau je bilau leta 1968,« je prva povedo sogovornik, steri je vküper s pet minut starejšim bratom Karčijom že kak dejte dosta pomago na domanj gazdiji: »V tretjom klasi osnovne šaule sam že traktor vozo, krave sam znau dojit pa pomago pri vsem drügom deli. Brat je kak starejši osto na domanjom verstvi, na sterom zdaj že njegov sin vertiva. Majo velki

zdaj vse tau delo zgotovi računalnik. Naša firma je dosta dobri reči delala, samo ka smo nej daubili plačano od tistih, sterim smo delali, pa smo te na žalost propadnoli.«

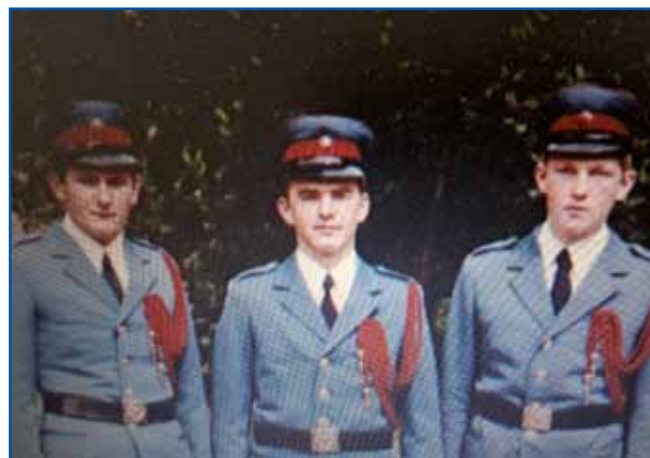
Lepi so njegvi spomini na sodačke cajte. Glavni tau je slüž v Beogradi, gé je biu v Titovi gardi: »Geseni leta 1975 sam šau k sodakon, na sprtoletje leta 1977 pa sam prišo nazaj domau. V Titovi gardi smo bili sodaki iz vsej

Jože Rituper pauva kaktuse. Eni so stari že 40 lejt.

domanjoga društva, dale pela-la,« pravi sogovornik, steri je biu 20 let tajnik gasilske zveze v soboški občini, neka lejt pa tūdi v regiji: »Lani sam té funkcije prejkda drügim, mam pa letos velko delo, vej pa de naše markišavsko društvo letos proslavilo 130 let delovanja. Pred 30 leti smo v Somboteli vönajšli

dugi lejtaj prišo poglednot, gé je gorraso: »Do zdaj sam jih že vöminiu okauli šest. Zdaj mam tūdi ges digitalnoga, tak ka zdaj lejko kepe že vöpopravlam, nej kak je tau bilau prva.« Ma pa ške en zanimivi hobi, kaktuse pauva. »Moja žena je vrtnarka, skor celi žitek je v Moravski Toplicaj s korinami delala, zatau

Trije prekmurski Titovi gardisti. Jože je prvi z leve strani.

papere, v sterih je pisalo, ka je bilau naše društvo ustanovljeno leta 1894. 15. junijuša mo meli proslavo, pa de trbelo pripraviti bilten, tak ka mo tau pomago riktati. Leko ške povem, ka mam dosta gasilskih pajdašov, enoga sam najšo tūdi v Dajčlandi. On mi je pred sedmimi leti šenko tūdi svoj nauvi paradni gasilski gvant, uniformo.« Čiglij kak penzionist ške furt dosta pomaga drügim, je lepau

ona doma prejkma gračenek pa rauže, ge sam pa prejkvzeu skrb za kaktuse, vej pa je tau korina, stera je nej tak fejt aklava, vej pa folga, če jo samo gnauk na keden polejvaš z vodau. Eni kaktusi so stari že več kak 40 lejt,« je na konci ške raztolmačo Jože Rituper.

Silva Eöry
Kejpi Silva Eöry in osebn
arhiv Jožeta Ritupera

PREKMURJE

Osebnost Pomurja

Vestnik de tudi letos vörazglaslo Osebnost Pomurja. V uredništvu tej novin so vöodabrali sedem kandidatov, steri so se v preminaučom leti s svojim delom v lokalnom okolji ali šurše dobro pokazali. Za njih leko glasujete z glasovnico, stero vövrejzete iz novin, ali pa na spletni strani vestnik.si.

Med kandidati se je znajšo tudi eden, steroga v Porabji dobro poznate. Tau je predsednik Državne slovenske samouprave Karel Hollec. V obrazložitvi je zapisano, ka je on eden najbolje aktivnih porabskih Slovincov. Lani je daubo tudi slovensko državno odlikovanje, medaljo za zasluge, pauleg toga pa je eden najbolje zaslužnih za tau, ka se je ob zadnjom popisi prebivalstva na Vogrskom 3965 lidi zglasilo za Slovence.

In što so še drugi kandidati? Blaža Čeh je 20-letna košarkarica, slovenska reprezentanka, stera je s svojim klubom Cinkarna Celje osvojila že štiri naslove državnih in pokalnih prvakinj. Maja Prettner je režiserka, stera je lani za svoj dokumentarni film Duhovnica na slovenskom filmskom festivali dobila nagrado vesna za najbavški film po izbori občinstva. Mario Pal je fizioterapevt lendavskoga fotbalskoga kluba Nafta, steri je lani avgusta na tekmi v Slovenski Bistrici s pomočjav defribulatora rejšo žitek domanjomi treneri. Erik Janža je fotbaler iz Puževca, član slovenske fotbalske reprezentance, stera de letos špilala na evropskom prvenstvu v Dajčlandi. V poljskom klubu Gornik Zabrze, gé si slüži svoj vsakdanešnji krü, pa je kapetan. Marija Rožman, članica Društva podeželskih žena Sveti Jurij ob Ščavnici, je lani gvinila na izbori za paverkinjo leta v Sloveniji, sedmi kandidat za Osebnost Pomurja 2023 pa je erični glasbenik Vlado Kreslin, steri je lani slavil 70. rojstni den.

Silva Eöry

OBČNI ZBOR IN FORUM ZAGOVORNICE V SOMBOTELI

Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel má vsakšo sprtoletjtje šegau držati letni občni zbor. Letos 23. marcüša je na kvatejri organizacije vküpprišlo več kak polonje vsej članov, zatok je biu občni zbor sklepčen (határozatképes). Oprvim je predsednica društva Ibolya Dončec Merkli tapravla, kak je

»Gda so vküppisali lüstvo, je bilau več Slovincov zvün Porabja kak liki v samoj krajini. Če rejsan ništerni več ne gučijo materni gezik, donk pošüjüje slovensko kulturo, « je na svojom sombotelskom forumi povödala parlamentarna zagovornica Erika Köleš Kiss.

društvo vertivalo v preminaučom leti, tau poročilo je občni zbor enoglasno potrdó. Penez je organizacija zvekšoga ponücala za programe, štere že petdvajsti lejt vküper drži s Sombotelskov slovenskov samoupravov.

Sombotelčarge so meli v leti 2023 sedem programov. Februara so se napautili v Števanovce, ka bi sodelovali na borovom gostüvanji in Srečanjí porabski Slovincov. Na začetki apriliša so držali občni zbor, drugi den, na cvejtno nedelo pa so se podali na Pavlovo paut v Varaš in vesnico Szalafő. Na majski »den mater-ne rejči« so nutpokazali knige člana Dušana Mukiča o njegvi študentski lejtaj v Ljubljani. V Slovenijo so se odpelali dvakrat: oprvim na strokovno ekskurzijo v klaušter pri vesi Žiče in v muzej hmeljjarstva v varaši Žalec; te pa na prekmursko prauško v Marijino cerkev v Törnišči in na grob püšpeka Jožefa Smeja v Bogojini, poglednili pa so si eške ižo gibanice in najvejšo gredo s paradajsi v Renkovci. Sploy lejpi program je biu augustüša v Škanzeni, gda so s Sombotelskimi spominčicami

in držinov Repenšek vküper svetili 25. oblejtnico slovenski organizacij v najvejšom varaši Železne županije.

Občni zbor je potrdó proračun in plan programov za leto 2024 ranč tak. En par prireditv je do tega mau že tö bilau: za 20. oblejtnico prvoga nastopa Sombotelski spominčic so

ni. V geseni si pá poglednejo tri slovenske filme v kinematografu AGORA SAVARIA.

Zmejs pa ne smejmo pozabiti, ka 9. juniüša nedo samo evropske in lokalne, liki narodnostne volitve ranč tak. Tau so navzauči čüli od slovenske parlamentarne zagovornice, šteta je tisti zadvečerak forum ali srečanje z volivcami v Somboteli držala. Erika Köleš Kiss je povödala, ka se v rosagi na 16 mejstaj – tak v Somboteli tö – leko formérajó slovenske narodnostne samouprave. Če rejsan so slovenske organizacije računale eške na plus sedem, se donk radüjejo Csörötneki, Rönöki, Pécsi, Györi in dvöma peštarskoma okrožjema, gde se leko začne nauvo delo.

Po veuki varašaj so se za Slovence prej zglasili tisti mladi, šteta so se tam včüli in tam dobili slüžbo. Takša mladina dostakrat več ne guči slovenski, donk pa pošüje svoje korenjé, je bila gvüšna Erika Köleš Kiss. Zdaj se je oprvim pokazala mogaučnost za forméranje železnožupanijske slovenske na-

Člani Slovenskoga kulturnoga društva Avgust Pavel že petdvajsti lejt vküppodijo v Somboteli. Tak ali ovak so vsi povezani s porabskov krajinov.

v tajó številki naši novin. Slovinci se letos pá dvakrat napautijo iz Sombotela v Slovenijo: apriliša na strokovno ekskurzijo v Postojnsko djamo, gde do Spominčice za svoj jubilej zaspejvale edno domanjo nauto; augustüša pa na prauško v Maribor ob 225. oblejtnici narodjenja püšpeka Slomška. Če se vse prišika, juliüša gorpoiškejo razstavo »Moja erba« v Andovci, augustüša pa do svetili 20-lejtnico posaditve lipe pred slovenskov izöv v Škanze-

rodnostne samouprave, za tau bi bilau potrebni deset lokalni slovenski samouprav. Če se prišika izvoliti županijsko samoupravo, se leko opréjo nauvi razvojni programi, je tomačila parlamentarna zagovornica. Erika Köleš Kiss je dosta gučala o Razvojnem programu Slovenskoga Porabja, šteta bi se mogo začniti že leta 2019, njegva prva etapa pa se je decembra 2023 že končala. Dosta zidin se je gorobnovilo pa zozidalo v Porabji, de je pa največ-

ši rezultat tau, ka prej lidgé gorpoiškejo eden drugoga po drugi slovenski vesnicaj tö, je povödala slovenska zagovornica. Trbej pa mladino zdržati doma, ka bi več nej ojdla delat v Avstrijo in bi bila bole aktivna v skupnosti.

Penez se dobili Radio Monošter in 26 mali ali srednje veuki podjetnikov (kkv) tö. Letos vle-ti vöšpišejo eške 155 miljaunov forintov za male pavre, gestejo pa plani za tau ranč tak, ka bi se od leta 2025 začno nauvi štirilejtni program. Med veukimi načrti je eške obnovitev števanovske cerkve (palajfi za edno milijardo forintov) in dvej glavni poštij (prauti mejnima prehodoma Gorenji Sinik-Martínje pa Verica-Čepinci). Za vse tau bi bilau potrebno vnaugo centralni penez.

Dosta leko Slovencom na Vogrskom pomaga Slovensko-madžarski vküpní finančni sklad, smo čüli od zagovornice, s šteroga bi prej v porabsko krajino prišlo pet miljaunov euronov (kauli dvej milijardi forintov) na leto. Kak prvo so do tega mau dosegnili, ka Državna slovenska samouprava s té penez leko dojküpi mlinarovo ižo na Gorenjom Seniki. Kak se razvija turizem, je pravla Erika Köleš Kiss, tak bi se leko revitalizéralo vse indašnje: pauvanje tikvi in dine, stiskavanje tikevnoga oliná ptt. Leko bi se prej zaščütili porabski lokalni produkti tö.

Na konci svojoga foruma je zagovornica vsakšoga prosila, aj se registréra za narodnostne volitve, če je tau eške nej včino. Predsednica slovenske samouprave Marija Kozar je Eriki Köleš Kiss za dar dala edno Kroniko sombotelski Slovincov, ka bi zagovornica tö leko spoznala tisti 350 slovenski programov, šteta so v preminauči 25 lejtaj držali v najvejšom varaši Železne županije. Vej pa samo tak leko gordržimo slovensko skupnost, če vsakši vküpsigne.

-dm-

○ Avgusti Pavli na svejtno nedelo

Na svejtno nedelo smo se sombotelski Slovenci vküper z Muzejnim društvom že 14. paut odpelali v Monošter, ka bi se

brémene (csomók) pa so je dva kedna namakali v vekši mlakaj, štere so zvali *močila*. Té je pá trbólo posišiti, prve

Tak je minaulo edno leto od tistoga, ka so posejali lenovo semenje in prinesli domau od kalca platno.

goslavlali mačice in smo leko poslušali, kak lepau so spejvali pašijo, Kristušovo trpljenje. Po meši so grdi oblacke prišli,

Petdeset nas se je spominalo na Avgusta Pavla.

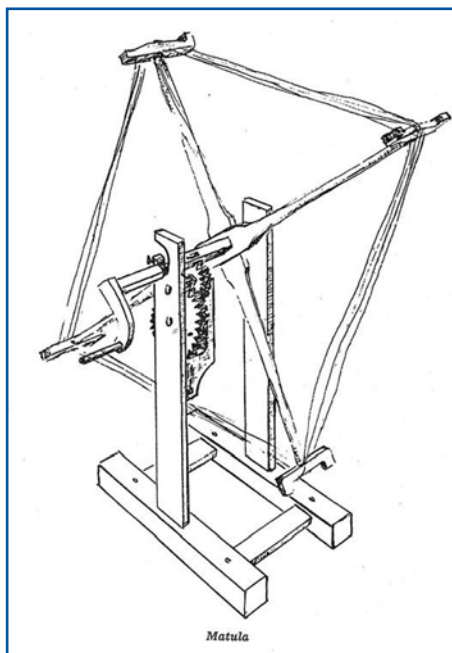
spominali na Avgusta Pavla. V muzeji, šteri nosi njegvo ime, so nas 50 pá čakali s toplim tejom. Cü teji (čaju) pa smo mi ponüjali mrzlo palinko. Letos je etnologinja Marija Kozar iz reči Avgusta Pavla in kejpov Józsefa Csabe vküppostavila predavanje o tome, kak so inda svejta v Porabji in Órségi pauvali len, kak je z njega platno gratalo. Tau je bila duga paut. Edno leto so se mogli s tejm spravlati. Vse škéri, ka so pri tem nücali, leko vidimo v Muzeji Avgusta Pavla.

Len so posejali juliuša v njivo, s štere so žito že dojobredli. Oktaubra so ga *skübli* pa male snopke na njivi gorpostavali, aj se posišijo. Po tistom so je domau odpelali pa *glajine* (semen) *dojörllali* (vöpočesali) z lesenim ali železnim »glavnjikom«, šteroga so zvali *riu*. Ali pa so ga s *praukov* vöstukli. Semenje so küjano davali kravam, štere so skotile. S sirauvoga pa so sprešali oli (*fernajs*) in s tistim svejtli. Lanene betve so zvezali v

liki so je trli s *trlicov*, aj meke gratajo. Zdaj so pa s *ščetom* (gereben) laučili graubo pa fajno *prdivo*. Z grau-boga so žakle, ponjave in strušake redli. S fajnoga pa lijene, brsače, prte pa gvante.

V zimi so ženske prele. Za tau so nücale *preslič-njek* pa *kauce*. Prdivo so namotale na *motovilo* pa so dobili *predeno* (motring). Predeno so vözaprane (*parile*) v veuki piskreni posaudaj ali škafaj – v *pári*. Ednoga leko vidite v Muzeji Avgusta Pavla tö. Do konca marcüša so mogle s predena *klopke* (gombolyag) napraviti. Za tau so nücale škér – *vojale*. Klopke so nesle (t) *kalci*, šteri je *setkau* zgrebno, tenko zgrebno in pamučno platno.

Avgust Pavel je vse tau dojspiso v vogrskoj rejči. Te reči, štere

Z motovilom so delali predeno, iz predena z vojali klopke, štere so nesli kalci, ka setké platno.

zda leko štete slovenski, so mi pripovedjali naši starci. S toga tö leko vidite, kakša lejpa in bogata je naša materna rejč.

Na svejtno nedelo smo iz muzeja šli k meši v varaško cerkev, v šteroj so gospaud bla-

pa smo letos nej mogli pejški titi do jezera Hársas. Nazaj smo odišli v muzej, tam smo meli piknik. Zmejs smo gorprešteli eške od Avgusta Pavla, kak so inda v Órségi – pa pri nas tö – ribe lovili. Avgust Pavel je biu pesnik (*költő*) ranč tak, zatok mamó šegau ništerne njegve pesmi goršteti. Letos je bila 110. oblejtnica toga, ka sta se z Irenov Benkö oženila v monoštrskoj cerkvi (14. 4. 1914). Za 20. oblejtnico zdavanja je Pavel napiso svojoj ženi edno lejpo pesem. Na konci piše: „Egyetlen szilaj öleléssel / átölelem a lelkedet, / parázsló fehér testedet / és nem eresztlek, nem eresztlek! / Szeretlek, nem eresztlek!”

(Z ljubečim silnim objemom / tvojo dušo objemam, / tvoje vroče telo, / in ne izpustim te, ne izpustim te! – prevod Lojze Kozar st.) Grdi oblacke so nam nej vkrajzeli volau. Lepau smo se meli, na Pavlovo paut mo šli kleti tö.

Marija Kozar

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Zlato priznanje

Vino iz Vaskeresztosa, iz male vasi na avstrijski meji v Železni županiji, je zlato priznanje dobilo v Berlini, ranč nej eno, dva ujo. Tau vino so v Klejti Garger naredli v leti 2019. Vas-hegy je najbola od vinogradništva biu poznani, po Trianoni so odtec dve države mele vino. Dočas, ka se je na vogrskom tali vsigdar menje lüstva spravlato z vinarstvom, v Avstriji je Eisenberg od vinogradništva gratalo irašnje mesto, povejmo tak kak pri nas Villány ali Szekszárd.

Zdaj se leko, ka tau malokaj spremeni, vej pa leta 2024 na ednom najvejšem ocenjavanji vin, na Berliner Wine Trophy je Klejt Garger z dvöma vina-ma zlato priznanje dobilo. Edno je merlot, drugo pa modra frankinja, obadve sta rdče vino iz leta 2019. Na te dober rezultat, kak strokovnjaki pravijo, je dosta vse vplivalo, kak panonska klima, tak zemla, gde je sploj dosta mineralov, največ železa.

Gda je Imre Garger po dugi lej-taj nazaj v rojstno ves prišo, te je v tašo zemlau začno grau-dje saditi, gde so domačini že enjali se z vinogradništvom spravlati. Na taum tali, na tej parcelaj s tejm nauvim sortami, stere so gnesden fejštskane, bi nikan nej prišo. Tau je on dobro znau tistoga ipa, gda se je s tejm začno spravlati, zato je samo stare, tradicionalne sorte posado. V vinogradi, steroga je leta 2003 ustanovil, je 90 % modre frankinje, na ostali površini je merlot pa zweigelt posado. Tri lejta je trbelo čakati na prvo vino, od tistoga mau, v 18 lejta, je več kak deset priznanj daubila Klejt Garger. Na Berliner Wine Trophy-ju je klejt najprvin v leti 2021 dobila zlato priznanje z modro frankinjo iz leta 2017.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Obisk poljskega predsednika
Predsednica republike Slovenije Nataša Pirc Musar je na uradnem obisku v Sloveniji gostila poljskega predsednika Andrzeja Dudo. Uradni obisk je potekal v času, ko mineva 25. leto od poljskega vstopa v zvezo Nato in 20 let od slovenskega.

Predsednika sta sporočila, da si obe državi še naprej prizadevata za mir v Ukrajini in jo bosta podpirali, dokler bo to potrebno. Pirc Musar je prepričana, da Ukrajina v tem trenutku potrebuje zlasti našo vojaško pomoč. Dodala pa je še, da bo Kijev pomoč potreboval tudi, ko se bo vojna končala. Duda je medtem opozoril, da je znova zaživel ruski imperializem. Rusija po njegovem mnenju predstavlja resno grožnjo zvezi Nato. Da zaradi tega ne bi nastali novi vojaški konflikti, pa je predlagal povečanje spodnje meje izdatkov za obrambo članic Nata s sedanjih dva na tri odstotke BDP. Pirc Musar se je dotaknila tudi vojne v Gazi in obsodila vnovičen napad na ljudi, ki so v enklavi čakali na humanitarno pomoč. Znova je pozvala k prekinitvi ognja, spoštovanju humanitarnega prava ter izpustitvi talcev. Skupaj z Dudo pa sta podprla rešitev dveh držav.

Poljska je pomembna gospodarska partnerica Slovenije, je na devetem mestu po vrednosti blagovne menjave, ki znaša skoraj tri milijarde evrov. Predsednica je zato izpostavila možnosti za izboljšanje gospodarskega sodelovanja med državama. Omenila je področji kibernetske varnosti in umetne inteligence. O tem sta se gospodarski delegaciji obeh držav pogovarjali v Nordijskem centru Planica na slovensko-poljskem gospodarskem forumu.

Duda se je med obiskom v Sloveniji sestal še s premierjem Robertom Golobom, predsednico državnega zbora Urško Klakočar Zupančič in predsednikom državnega sveta Markom Lotričem.

IZ NAŠE KÜNJE: VANILJOVI MUFFINI Z LIMONO

Muffini so pred lejtami gratali en bole priljubljenih pa modernih sladlic. Gda sam sama prvič gejl muffine, sam bila navdušena nad tem, kak so rahli pa žmajni, zatao sam je tudi sama začnla peči.

Z lejtami se je po svejti znajšlo na tanjeraj telko fajt muffinov, kelko je gospodinj. Priprava muffinov nam lejko zbidi našo domišljijo in se s sestavinami lejko špilamo do onemoglosti. S čokolado, marmelado, sadjom, karamelom, za muffine lejko ponucate vžzenska čokoladna dajca, štere denete na srejo muffina, pa dodajate razne arome. Se pravi, mate nešteto možnosti pa idej, kak jih lejko pripravite pa okinčate.

Danešnji recept za vaniljove muffine z limono mam že dugo v svoji irki, od kec se je znajšo pri meni, pa se ranč ne spaumnim. Do zdaj sam je delala samo idnauk pa so našim trno dobri bili, ka so nej preveč sladki, pa ka so enostavnoga žmaja.

Za muffine te nūcali:

- 2 dajci
- 2 vanili cukra (super je, če takšoga, ka ma notri bourbonsko vanilijo, lejko pa date cuj še malo kakše druge vaniljove arome ali sveži strok vanilije)
- 100 g cukra
- 1 malo limono (citrom) – naribana lupina pa sok
- 250 g mele
- 2 pecilniva praška
- 1 ščepec (csipet) soli
- 80 g masla (vaj) sobne temperature
- cukrer v praji za posip

Priprava je tak enostavna (egyszerű), ka bole ne more biti. Vse ka morete napraviti je, ka penasto zmiksate cukrer pa dajca, te pa dodate cuj ostale sestavine. Maso nakladete v modelčke za muffine (ges sam iz te mase napravila 18 muffinov) pa pečete na 180 stopinjaj, ka fajno farbo dobijo. Če modelčkov za muffine nimate, lejko spečete tudi v navadnom masnom pleji, pa narejžete ohlajeno na koce kak ostalo pecivo. Pred postrežbo pocukrate s cukrom v praji in postrežete s šalico dobrega kafeja. Pa dober tek iz naše v vašo künjo!

Simona Rituper

www.porabje.hu

PRESENEČENJE V ROGAŠOVCI OD DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Slovenska narodnostna samouprava Števanovci že več let organizira delavnico pred veliko nočjo. Tako je bilo tudi

vala namizne velikonočne okrase na krožnik in na les z različnimi pomladanskimi materiali.

Na velikonočni rokodelski delavnici so nastali čudoviti pirhi.

na cvetno nedeljo ob 15. uri na župniji. Tri pridne ženske so prišle k nam, da bi pomagale pri barvanju pirhov in pripravili velikonočnih namiznih okraskov.

Eva Tivadar je prišla iz Dobrovnika, kot prijateljica hodi k nam z mamo. Na ta dan so delali pirhe tako, da so dali na jajce cvetje in liste, jih povili v nogavico in potem tako skuhalo v čebulnih lupinah. Ko so se jajca skuhalo, smo jih pred župnijo na travniku skrili, udeleženci delavnice so jih morali najti, nato pa v žlički odnesti do cilja.

To se bile zelo zanimive spretostne igre. Mateja Huber je prišla iz soboškega muzeja. V njeni skupini so barvali in krasili jajce z voskom. Vsi so narisali lepe motive. Marta Šteimetz pa je izdelo-

Bila je prijetna medgeneracijska delavnica z udeleženci od najmanjših do starejših, skupaj so ustvarjali in potem svoje izdelke odnesli domov.

Pripravljali so tudi namizne dekoracije.

Hvala vsem, ki so bili v tem popoldnevu z nami. Velika zahvala pa seveda tudi trem ženskam, ki so vodile delavnice.

*Agica Holecz,
predsednica
SNS Števanovci*

Prenovitelj alternativne glasbe neprestano iskal svoj notranji mir

»Nisem kot oni, lahko pa se pretvarjam. Sonce je odšlo, a jaz imam svetilko. Dan je končan, a jaz se zabavam. Zdi se mi, da sem neumen – morda pa le srečen. Mislim, da sem le srečen.« S temi vrsticami se začenja pesem Dumb ameriške grungeovske (alternativne) skupine Nirvana, ki je odločilno zaznamovala glasbeno sceno v začetku 90. let prejšnjega stoletja.

Plošča In Utero, na kateri je tudi zgoraj navedena pesem, je bila moj prvi rockovski album nasploh. Kupil sem jo proti koncu svojih osnovnošolskih let in jo od takrat nešteto krat preposlušal. Kasneje se je moja zbirka obogatala še z najbolj priljubljeno ploščo skupine z naslovom Nevermind in koncertnim posnetkom MTV Unplugged in New York. Slednji je bil skupaj s filmom objavljen šele po tragični smrti besedilopisca, kitarista in pevca skupine Kurta Cobaina.

Glasbenik se je rodil leta 1967 v Seattlu, od koder se je njegova družina kasneje preselila v bližnje mesto Aberdeen. Starša sta se ločila, ko je bil Kurt star osem let, in to ga je zaznamovalo za vse življenje. Ostal je pri mami, ki se je znova poročila. Deček se je zaprl vase in postal kljubovalen. Bil je hiperaktiven, zdravnik mu je celo predpisal zdravila, da bi se v šoli lažje zbral. To je povzročilo, da je težko zaspal, zato je moral jemati tudi pomirjevala. Nekoč je na lastne oči videl samomor, kar ga je še dodatno obremenilo.

V šoli se ni preveč ujel z vrstniki, iz upornišva se je družil z geji. Bil je nadarjen tako za likovno umetnost kot za glasbo, svojo sobo je preoblikoval v likovni studio. Rad je risal predmete, povezane s človeško anatomijo. Ob štirinajstem rojstnem dnevu ga je stric vprašal, ali si želi kolo ali pa rabljeno kitaro – Kurt se je odločil za slednjo. Naučil se je igrati nekaj preprostih pesmi, že kmalu pa je začel pisati lastne skladbe. Bil je med redkimi levičarskimi kitaristi.

Dva tedna pred maturo je Cobain pustil srednjo šolo, zato ga je mati

vrгла iz hiše. Od takrat je večkrat prespal pri prijateljih, včasih pa celo pod mostovi ob reki Wishkah (o tem obdobju govori njegova pesem Something in the Way). Nekaj časa je Kurt bival pri neki »novorojeni krščanski« družini, postal pobožen kristjan in redno obiskoval bogoslužja. Pesem Lithium govori o tem obdobju pevcu, ki se je kasneje vendarle odrekel krščanstvu ter se poglobil v budizem in džanaizem. V teh verstvih opisano »stanje odsotnosti bolečine, trpljenja in zunanje-

Kurt Cobain (1967–1994) na akustičnem koncertu MTV Unplugged v New Yorku novembra 1993. Kitaro, ki jo je takrat igral, so junija 2020 prodali v vrednosti vrtoglavih 1,8 milijarde forintov. Jopico, ki jo je nosil, pa v vrednosti rekordnih 120 milijonov forintov.

ga sveta« (ki naj bi bilo povezano tudi z načeli punkrocka) je dalo ime Cobainovi novi skupini, ki je vrtoglavo pridobivala na priljubljenosti.

Nirvano je Kurt Cobain ustanovil na koncu 80. let s Kristom Novoselićem (sinom hrvaških imigrantov), ki ga je spoznal na nekem koncertu lokalne skupine Melvins. Prvih nekaj let se je v zasedbi zamenjalo kar nekaj bobnarjev, dokler prek poznanstev v skupino ni prišel Dave Grohl (kasnejši pevec uspešne formacije Foo Fighters).

Leta 1991 je Nirvana zaslovela z albumom Nevermind, ki se zmeraj znova pojavlja na različnih lestvicah najboljših rockovskih plošč vseh časov. Prva pesem na tem albumu je bila Smells Like Teen Spirit, ki je kmalu postala uporniška himna najstnikov po vsem svetu. Kurt pravzaprav ni vedel, zakaj je pesem ljudem tako

všeč. V njej namreč govori o lenih najstnikih, ki ne počnejo ničesar in večino časa porabijo za nepomembne stvari. Govori pa se, da je nekoč neka znanka na steno Cobainovega stanovanja napisala Kurt diši po Teen Spiritu. Pevce je nekaj časa mislil, da gre za njegov »najstniški duh«, dejansko pa je bilo to le ime deodoranta njegovega takratnega dekleta.

Kurt Cobain je postal ameriški in mednarodni zvezdnik, kar je doživljal kot nekaj nadvse neprijetnega. Februarja 1992 se je po-

nico, kjer so mu lahko še pravočasno pomagali.

Drugače pa je bilo 8. aprila 1994 (natanko pred tridesetimi leti), ko so odkrili samo njegovo truplo. Že tri dni ni bilo ne duha ne sluha o njem, žena Courtney je zato oddala prijavo za pogrešano osebo. Čeprav je še danes veliko ljudi mnenja, da je bil Kurt Cobain umorjen, je obdukcija pokazala, da je njegovo smrt povzročil puškin strel v glavo, ki naj bi si ga pevec tri dni prej zadal sam. V njegovi krvi je bila najdena večja količina heroína, zaradi katere bi verjetno umrl tudi, če se ne bi ustrelil. Poslovil se je v svojem 27. letu in se tako v Klubu 27 pridružil Brianu Jonesu, Jimiju Hendrixu, Janis Joplin in Jimu Morrissonu.

10. aprila 1994 so Kurta Cobaina upepelili, njegove zemeljske ostanke pa stresli v reko Wishkah. Njegovo poslovilno pismo, velikost puške ter kreditne kartice, ki naj bi jih nekdo uporabljal po njegovi smrti, so razlogi za pomisleke, da pevec ni storil samomora. Nekateri celo trdijo, da je zvezdnika ubila žena, ki je hlepela po njegovem premoženju.

Z Nirvano je v prvi polovici 90. let prejšnjega stoletja postala priljubljena glasbena zvrst grunge, ki so jo prej v večini poslušali le tisti, ki so v tem slogu tudi ustvarjali. Nastala je kopica novih skupin (med drugimi Alice in Chains, Pearl Jam ali Soundgarden), grunge je dobil razsežnost po celotni zemeljski obli. Mediji so Kurta Cobaina razglasili za »glasnika svoje generacije«, Nirvano pa za »poveljniško ladjo generacije X«. Pevcu to ni ugajalo in se mu je kdaj pa kdaj celo zazdelo, da so umetniško vizijo in sporočilo skupine napak razumeli. To pa morda niti ni tako čudno, če pomislimo na njegovo nevsakdanja besedila. »Oguli sonce, padl v sen. Hrepêni po drugem, duša je cenena. Lekcija je naučena, zaželi mi srečo. Ublaži opekline, zbudi me ...«

Kurt. Upam, da si našel svoj mir tam nekje nad oblaki. Ali pa v Nirvani, če želiš.

-dm-

... DO MADŽARSKE

Diplomacijski spor med Madžarsko in Brazilijo?

Nekdanji brazilski predsednik Jair Bolsonaro je prejšnji mesec dve noči preživel na madžarskem veleposlaništvu v Braziliji. Incident se je zgodil med 12. do 14. februarjem, le nekaj dni po tem, ko mu je zvezna policija zasegla potni list. Pred tem so aretirali tudi dva njegova nekdanja sodelavca, in sicer zaradi suma načrtovanja državnega udara. Razkritje njegovega bivanja na madžarskem veleposlaništvu je prišlo na dan prek New York Timesa, ki se je skliceval na posnetke varnostnih kamer. Bolsonaro se je uprl številnim obtožbam, da je na veleposlaništvu iskal zatočišče pred preiskavo. Njegova odvetniška ekipa je pojasnila, da ima nekdanji predsednik dobre odnose z madžarskim premierom Viktorjem Orbánom, med obiskom veleposlaništva pa naj bi govorili o političnih temah, ki zadevajo obe državi. Madžarski veleposlanik v Braziliji Miklós Halmai pa je imel prejšnji ponedeljek pogovor na brazilskem zunanjem ministrstvu in pojasnil gostovanje Bolsonara.

Koliko je brezposelnih v državi?

Po najnovejših podatkih centralnega statističnega urada je število brezposelnih na Madžarskem 227 tisoč, kar pomeni 4,6-odstotno brezposelnost. V državi dela 4 milijone 723 tisoč oseb v starostnih skupinah med 15. in 74. letom, kar je za 32 tisoč več kot v enakem obdobju lani. Decembra lani je bil bruto dohodek tistih, ki so zaposleni za polni delovni čas, 655.600 forintov, kar je neto 451.300 forintov.

CEJLI SVEJT SE JE NA GLAVAU POSTAVO

Dostakrat se pravi, ka drugi svejt je grato, že je nikanej tak kak je prvin bilau. Vejn ranč zavolo toga lüstvo je to ovakšo kak je prvin bilau, vej pa če se je svejt sprejmeno, te se lüstvo to mora. Nej čüda, vej pa dosta bola brz živemo, informatika se tak

te si bola vöprosijo, kak gnauksvejta.«

- *Gnesden se s tejm hecajo, depa prvin so rejsan tak mislili, gda so tau prajli: pejnazge se ne štejo, samo aj delo baude.*

»Starejšo lüstvo je rejsan tak zmišlaval, če se je splačalo

nej odvisni. Oni so doma vse svojo, ka njim je trbelo, spravili, njim je zemla tak bila, kak zdaj nam penzija. Zdaj iz pejnez živemo, pejnazge nas tadržijo, prvin pa zemla pa krave so lüstvo taranile.

Vejn ranč zavolo toga so oni menja brig meli v glavej, gnesden lüstvo nej samo v tejli trüdnö v glavej tö. Če dobro leko spiš teljo se edno nauč vöpočine, depa če dosta brig maš, glava nej. Ka vejš, tau je gnesden tak, zato ka demo naprej, depa če bi nazaj šli, te bi še üše bilau. Dostakrat se pravi, ka te je dosta bola lažej bilau, tau nej istina, te smo dosta bola potrpilivi bili, dojšlo je nam, ka smo meli pa s tejm smo zadovolni bili.«

Te je tak bilau, če si nej emo pejnaze, zato si še leko živo, gnesden brezi penez ranč vö na dvera ne moreš staupiti. Vejn ranč zavolo toga so se naši starci telko nej čemerili. Zdaj je lüstvo tak, ka vsigdar baukšo, lepšo pa nauvo ške meti, za tau ti peneze trbej. Več penez pa samo

- *Prvin je lüstvo bola zadovolno bilau s tistim, ka je melo.*

»Vejn ranč zavolo toga so prvin bola veselo živeli.«

- *Ka so stariške prajli, gda si kraj od dauma, vö iz*

- *Kak dugo si bila v Soproni?*

»Od šestdesetsedmoga leta do sedemdesetprvoga leta.«

- *Gda si se oženila, te sta z možaum sé v Varaš prišla?*

»Nej, na Gellénháza sva od-

išla, gde sem vsikšo nedelo djaukala, gda je szívküldi (čestitke) biu v radioni, zato ka tak fejt me je srce domau vleklo. Šest lejt sva tam živela v arandi, šest lejt pa v službenom stanovanji. Gda bi že tam naletja leko živela, te sva sé nazaj domau prišla, gde sva znauva tak bila, ka sva nikaney mela.«

- *Zaka sta do-*

mau prišli?

»Zato, ka sva bola paulek stela biti k mojim starišom. Skur vsikši keden, gda je on nej delo, sva doma bila. Gda sva domau prišla, te sva zidala te velki ram, depa za koga volo, tau ne vejmo. Te se je nama tak vidlo, ka trbej tak velkoga, vej pa dve hčerke mava. Samo zdaj že vejmo, ka nauro smo brodili, vej pa mlajši tak na svojo dejo, miva pa sama ostaneva v taum velkom rami. Depa tau je tak dobro, dosta baukše je, kak če bi vküper živeli z mlajšami. Kak sva pravla, tej mladi so že ovakši, pa leko povejmo, dostakrat čednejši tö kak smo mi bili. Če se njim kaj ne vidi ali neškejo delati, te gorastanejo pa inan dejo. Nas so še tak včili, ka v deli se moraš razčejšati, samo tak leko peneze slüžiš, depa tau zdaj že vejmo, ka je nej tak. Kak pravijo, pa tau je velka pravica, sto dosta dela, tisti nejma časa peneze slüžiti.«

Karči Holec

Agi Braunstein, po možej Molnár

brz razvija, ka ranč go ne moremo spremljati. Ranč tak se je lüstvo to sprejnilo, nejamo časa zase, nejnamo časa za drugoga. Malo od tauga, pa malo še od vsefelé drugoga sem se pogučavo s Agi Braunstein, po možej Molnár iz Varaša.

- *Agi, tau pravijo, ka cejli svejt je ovakši grato pa z njim vred lüstvo tö. Ka misliš ti od tauga?*

»Dosta vse je ovak kak je prvin bilau, ranč tak lüstvo tö. Prvin so mlajši dosta bola baugali kak gnesden, te so se mlajši vejn že tak narodili, ka moraš baugati. Kak doma od starišov tak v šauli od školnikov pa ranč tak v cerkvi od popa si samo tau čüu, ka baugati moraš. Te je bola sigurno bilau, te je vsepovsedik red mogo biti. Če je kaj nej dobro bilau, če so te kaj kregali, doma si se tö nej poküso taužiti, zato ka te si doma še gnauk daubo. Zdaj je tak, ka stariške svojo deco od drüge dosta bola branijo, od sebe nej. Pa leko, ka uni so dosta bola zaman sigurni kak bi trbelo, depa če drügi kaj povej na njagvo dejte,

ali nej, krave so do konca držali, delali so njivo, zato ka od starcov so tau tak vidli pa erbali. Tau je pri nas doma ranč tak bilau, ati je delat odo, od krav smo se rejšiti steli, zato ka mi smo že nej doma bili. Mama, ona nej, sir pravla, ka baude ona bre-

Njeni zdavanjski kejp

zi krav, krave trbej, vejš, kak je djaukala, gda so slejdnjo kravo tagnali. Tau pravla, ka zdaj de ona mogla mrejt, če nede kravo mejla, depa zato, hvala Baugi, itak osemdesetosem lejt je živela. Starci so tak mislili, če majo kravo, delajo grünt, te so oni nikoma nej dužni pa od nikoga

tak leko spraviš, če več delaš. Zdaj tak živemo, ka delamo pa peneze zapravlamö. Zavolo penez je tau tö naprejprišlo, ka lüstvo je dosta bola navoškeno kak prvin. Če stoj kaj ma, tisto mi tö škemo meti, ranč telko škemo slüžiti, cejli svejt se je na glavau postavö.«

vesi odišla?

»Ge sem štirinajset lejt stara bila, gda sem se z daumi spucala. Frizerka sem stejla biti, depa moja mama je tau nej stejla, zato ka za kolegium bi plačati trbelo. Papir, gde sem se glasila, mi ga vküpzčejsala pa tau prajla, aj delat dem, aj bola peneze slüžim, aj se navčim delati. Če mo tau že znala, te mo se leko tadala včila.«

- *Ka si potejm delala, kama si üšla delat?*

»Tistoga ipa je dosta lüstva odlo v Šopron na državno kmetijsko gospodarstvo delat. Ge sem se glasila pa tak sem te v Sopron major prišla, gda sem štirinajset lejt stara bila. Najprvin sem vanej na njivi delala, okapala sem, pa če trbelo, te smo s krmov delali. Sledkar, gda sem že znala, gde sem ge pa sem malo kauli gledala, če je kakšno baukšo, lažejšo delo, te sem prejküšla ta, gde so mlejko zbirali. Tam se že nej trbelo telko mantrati, bola se samo gumbe klačila.«

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Gda v fašenski dnevaj po slovenski krajinaj ojdimo, leko vidimo, kak vsikša svoje šege ma. Najbole od vsej so kurenti poznani pa vse tisto, ka se kaulak nji godi.

MLADE ŽENSKE ZVŮN BEJLOGA GVANTA NA GLAVEJ VNAUGE PAPERNA TE RAUŽE NOSIJO. S TEJM SPRTOLEJT ZOVEJO. PRVA TAKŠA JEŠENSKA PROCESIJA SE JE LETA 1838 ZGODILA, TRADICIJA FOLKLORNOGA ANSAMBLA VAL RESIA JE OŠTANOLA. GVUŠNO, KA SO ŽE PRVA PO VASAJ KAKŠE OVAKŠE ŠEGE MELI. TA, OD STERE PRPOVEJ DAMO, PA NAJDUŽE ORGANIZEJRANO ŽIVÉ.

Gda v málo Rezijo na Talan-skom nutpoglednemo, vcej-lak svoje šege majo.

Püst

V Sloveniji se fašenki pust pravi, v Reziji kak püst je poznani. Tam živeči Slovenci sprtolejt zvekšoga v bejlom svetijo.

ANTONIJA PUSCA Z ŽENO ANO SE JE V SOPRONI DAU FOTOGRAFEJRATI, KA JE PO TEJM FOTOGRAFIJA PO POŠTI V REZIJU PRIŠLA. TAK SO DOMANJI LIDGE LEKO VIDLI, KA NJIMA JE »TAN VINEJ GRATALO«.

Vse pa ne more pa ranč ne smeje bejlo biti. Na drugom kraji procesije možakarge v črnem ojdijo. Tau so tisti demoni, steri prauti tomi delajo, aj vse na nauvo roditi začne. Njim kukaci pa

babaci pravijo. Možakarge v stari črni ronjaj škejo lipe bile maškire (lejpe bejle maškare) dojaviti. Depa s tejm na pepeunico zgotovi-jo. Enoga babaca srejdí vesi

vsigdar gorvužgejo. S tejm demoni več nika prauti tomi ne morejo naprajti, ka bi sprtolejt naprej prišla.

Kak povejdano, tradicija püsta pa folklor v Reziji prej 160 lejt duga gé. Pri plejsanji se eške spejva. Od trno stari naut pripovedjamo.

Te naute pa eške pokažejo, kak je indasvejta »moglo biti«. Šege so se vöminile, inda pa so se lidge po ovakši regulaj mogli ravnati. Tak je poznana nauta, stero so spejvali pa plesali samo

mladi do 20 lejt. Ménje ma Ta Kuškritawa. Starejši lidge so vse druge leko plesali pa kcuje spejvali: Ta Zagatina (Zagata je velki brejg više vesi Ravanca, na sterom so krave pasli), Čarni potök (Črni potok), Ta Solbaška (nauta vesi Solbica), Poti me döpo Lipje (Moje pauti do Lipja, nauta se na križarkaj spejva pa pleše). Vse te naute, stere od vesi nam spejavajo, za trno stare valajo. Od lamp do lamp, od vüje do vüje so šle.

Dvauje naute v Reziji na »svojom trauni sidita«, za najbole prejnje je majo. Kölu (Kolo) se v kraugi pleše, za najbole staro nauto vala. Kolo se ovak po skur vsej slovenski krajinaj pleše. Od tevi dve najbole prejnja nauta pa gé Lipa ma Marica (Lejpa moja Marica). Brezi te naute enoga bala nega. Za svojo himno jo majo.

Najprva varaš, po tejm pa cejli svejt

Tisto »s trbüjom za krüjom« je zvekšoga vsepovsedi poznano. V mali krajinaj kak je Rezija takše pauti za baukšim življenjom najbole krajino vöminijo. Migracija pa migranti sta gnes trno poznanimi rejči, na steri se politične tapače terejo. Migriranje bole po domanje tau znamenüje, ka je človek svoj daum za vsigdar ali samo za eden čas vömejno. Gda od Rezije pripovedjamo, zvekšoga za ekonomsko migracijo ide. Takšo že od inda leko srečamo, depa neje vse za vsigdar od daumi odišlo. Z daumi so šli za eno par mejscev pa domau prišli, gda je največ dela bilau. Kelko je poznano, takše se je v dolini že po leti 1300 godilo, od toga nam

dokumenti pripovedjajo. Ena držinska kronika nas skur na naš domanji prag pripela. Ranč nej 150 lejt nazaj se zgodilo. Nazadnje smo od majstrov pisali, ka so kaulakvrat ojdili naužice brüsit. Rezija njim je pomalek več nej zavolé bila. S svojimi brüsami so vse do Graca, Prage, Beča pa Budimpešte ojdili. Nisterni so tam ostanoli, pomalek je za njimi držina prišla. Enim se je dobro godilo, velki pa poštvani majstri so gratali. Tak do držine Antonija

TAK FOLKLOR IZ REZIJE VÖGLEDA. NA SEBI GVANT MAJO, KAKŠEN SE JE TAM KAULAK LETA 1800 NOSO.

Pusca pridemo. Leta 1845 se je v trno mali vesi Liščac naraudo. Paut z brüsom na potačaj ga je v Sopron pripelala. Tam je brüsiti začno, mali ram je gorvzeu, žena Ana (narojena Bobac) s štirimi mlajši je za njim prišla. Mogo je dober majster biti. Pomalek so si svoj ram kupili, velko delavnico si je naredo. Glas od dobroga majstra je do Beča prišo, kirurgom (sebészorvos) je začno nože za operacije brüsiti.

Za njimi je v Sopron prišo mladi Giuseppe Joško Trančon. Od njiva čerko Judito je oženo. Un je tö majster na brüsi biu. Od njeni starišov meštirjo je prejkvzeu. Pomalek je tak

daleč prišo, ka za cesarovo künjo v Beči je nože brüso. Nejsta mlajšov mela, depa, trno bogativa sta gratala. Guči se, ka domau sta z dvöma kufroma pejnež prišla. Depa velka ekonomska kriza je svoje naredla. Pej-nezi v kufraj so več nika nej vrejdní bili. Žlata Joške Pusca je baukše obodila, leta 1920 je iz Graca v Pittsburgh v Merko odišla. Tam so na velke s tejm služili, kak je tau Joško v Šoproni delo, padarom so nože brüsili. Najvejkša migracija se je

v dolini med prvo velko bojno zgodila. Dolina je skur v centri fronte na reki Soči (Isonzó) bila, granate so eno leto pa pau po njoj sejkale. Lidge so na velke od dauma šli, ka bi nisterni po bojni nazaj prišli. Dosta dela je trbelo obrediti, ka zidine so znauva leko strejo nosile. Pa je po tejm tista že poznana ekonomska kriza prišla, lidi je es pa ta naganjala. Gnes se zmejs malo ovak tö godi, ka Slovenci iz Italije si v Reziji svoj nauvi daum najdejo. Mi pa v novinaj Porabje od Rezije slobaud vzememo, ka se drgauč v varaši Videm (Udine) srečamo.

Miki Roš

OBTEŽILNIKI ZA PAPIR

Ste že kdaj slišali za obtežilnik za papir? Marsikdo morda je, in prav zato je vredno ta izdelek predstaviti še z umetniškega vidika. Stekleni obtežilniki za papir so bili dolgo ena najbolj varovanih skrivnosti. A ne zaradi kakšne posebne uganke ali zarote, ampak zaradi preprostega pomanjkanja izpostavljenosti. Pri teh predmetih gre namreč za svojevrstno čarobno lepoto, namenjeno zgolj papirju, njihova

Obtežilniki za papir; plakat

umetniška oblika pa je naravnost sijajna.

Kaj so torej obtežilniki za papir? Gre za majhne in elegantne steklene predmete, ki vsebujejo pisane spirale v zapletenih oblikah ali ljubke rože, šopke ali celo živali, obdane s kristalom. Niti ni pomembno, ali so obtežilnike sploh uporabljali za držanje papirja ali ne. Podatek pravi, da jih je bilo v ta namen porabljenih manj kot pol odstotka. Namesto tega so jih raje uporabljali za dekoracijo prostorov, saj so bili cenjeni zaradi estetskega videza, gracioznosti ter predvsem zaradi svoje redkosti in prav zato jim tudi radi rečemo spregledana steklarska dediščina.

Razstavo z naslovom Obtežilniki za papir so odprli prejšnje leto sredi decembra v Stari grofiji v Celju, na ogled pa bo vse do konca tega leta. Jože Rataj, ki je skupaj z Bogdanom Jurkovškom in Tejo Kolar Jurkovšek pripravil razstavo, pravi, da obtežilniki že od sredine 19. stoletja vzbujajo občudovanje nad skladnostjo tehnologije in umetnosti. Te izdelke obravnava več knjig, ki se posvečajo zgodovini in tehnologiji njihove izdelave, pa tudi oblikovnim trendom. Njihovo klasično obdobje se začne ok. leta 1840 in traja nekje do leta 1870, pri nekaterih zamudnikih celo do leta 1900. Drugo postklasično obdobje je imelo razpon med letoma 1870 in 1939, zadnje pa je sodobno obdobje steklenih obtežilnikov, ki so bili izdelani po letu 1945.

Prvi obtežilniki so se pojavili sredi 19. stoletja, ko je vse več ljudi pisalo in bralo. Nenavadno hitro so se razširili zlasti po poštnih uradih in od tod verjetno še drugo ime zanje: obtežilniki za pisma. Njihova estetska dovršenost in lepota je marsikdaj zasenčila osnovno namembnost. Navdušenje nad prvimi ste-

klenimi obtežilniki za papir je bilo nad vsemi pričakovanji. V steklo ujeti cvetovi, sadje, živali in drugi drobni motivi, skrbno izdelani iz raznobarnega stekla, so zaradi učinka povečave delovali pravljeno, kot bi bili v akvariju, obenem pa so vzbujali čudenje nad skladnostjo umetnosti in tehnologije. Izdelava obtežilnikov je zahtevala veliko spretnosti, saj mora biti steklovina na delovni temperaturi vedno vroča in mehka. Steklarji so morali pri tem zanašati na svoje izkušnje razlikovanja nians žarečega stekla, medtem ko pri avtomatizirani izdelavi s pirometri uravnavajo enakomerno temperaturo in s tem viskoznost stekla. Pri izdelavi je bila pogosto pomembna tudi hitrost, zlasti v steklarskih obratih, v katerih je bila steklarjem ob koncu delavnika dovoljena izdelava obtežilnikov iz ostanka steklovine v talilnih loncih. To je veljalo zlasti v primerih, ko so obtežilnike izdelovali celo na skrivaj, med delovnim časom. V tem je razlog, da tovrstni predmeti običajno niso dosegali kakovosti tistih iz rednega proizvodnega programa steklarn. Oglaševalski in reklamni obtežilniki so okrašeni z motivi tovarn in pomembnih združenj. Na številnih sta zapisana le reklamno sporočilo in naslov oglaševalca. Pri spominskih obtežilnikih, ki najpogosteje prikazujejo mestne vedute, znamenitosti, gradove, spomenike in podobno, je običajno pripisan še naziv motiva. Med temi so prevladovali zdraviliški, letoviški in božjepotni obtežilniki. Izdelovali so jih množično, zato so jih lahko turisti kupovali za razmeroma nizko ceno v trgovinah s spominki. (Vir: M. K., 14. 12. 2023, Celje – MMC RTV SLO, STA)

Na razstavi v Stari grofiji so obtežilniki za papir večinoma z območij Kozjanskega, Pohorja, Obsotelja, Rakovca pri Vitanju, okolice Celja in Rogaške Slatine.

Rakovec pri Vitanju, pred 1874, zelenkasto steklo

Gre za vrsto obtežilnikov, pri katerih je bila potrebna natančna predpriprava steklenih elementov za notranjo dekoracijo (ploščic iz pletenic), kar kaže na močan vpliv tujih (predvsem čeških) steklarjev. Skupna značilnost najstarejših obtežilnikov so zelenkasto obarvano steklo in preprosti deformirani

cvetovi, ki so bili večinoma izdelani iz kapljic barvnega stekla, nanosenih neposredno na žareč obdelovanec. Obtežilniki, pri katerih so v blazini lističi sljude, so bili verjetno izdelani v steklarni Rakovec pri Vitanju (sljuda – lahka rudnina, ki se kolje v tanke, navadno prozorne liste). Pri večini obtežilnikov gre za osrednji mehurček, ki sega vse do njihove baze, obdajajo ga lijakasti cvetovi, izdelani iz ploš-

Kozjansko (1860–1880)

čic, polžasto zviti raznobarnih pletenic. Cvetne površine so ob ekscentrično ležečih mehurčkih upognjene do blazine. Ta je iz poredko razmetanih ostankov raznobarnih pletenic in steklenega drobirja. Baza obtežilnika je ravna in polirana. Za obtežilnike s trobentastimi cvetovi pa so bile potrebne vnaprej pripravljene tanke okrogle steklene ploščice iz barvnega stekla za izdelavo cvetov. V večini zlasti kozjanskih glažut so postopek izdelave obtežilnikov močno poenostavili in neposredno na žareč obdelovanec namesto vnaprej pripravljenih ploščic nanесли kar raznobarvne kapljice raztaljenega stekla in iz njih oblikovali cvetove.

Med preprostimi obtežilniki, izdelanimi na območju Pohorja, Kozjanskega in Obsotelja, pa je pogosto značilno, da notranjo dekoracijo predstavljajo cvetovi, izdelani iz ozkih steklenih trakov. Njihove podlage so pri večini neenakomerno razporejene, dodani so še različno veliki drobci stekla, vendar brez lističev sljude.

Natančnost in ljubkost obtežilnikov za papir sta pravi čudež. Ko enega držite v roki in občudujete njegovo spreminjajočo se povečavo steklene kule, se zdi, da nenadoma oživi. Ko vrtite utež, pa pride do občutka, da se šopek rož premakne kot v nežnem spomladanskem vetriču. Večina zbirateljev obtežilnikov za papir meni, da ti stekleni predmeti nikoli niso prejeli javnega priznanja, ki si ga zaslužijo kot oblika umetnosti, in prav to je verjetno posledica pomanjkanja izpostavljenosti. Aktualna razstava v Stari grofiji v Celju pa ponuja pravo prilžnost, da obtežilniki za papir ne bi bili še naprej tako močno varovana skrivnost.

Mojca Polona Vaupotič

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

				AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	KOS TKANINE ZA POVLJANJE DOJENČKA	ENOTA ZA MERJENJE SVETLOB- NEGA TOKA	TOPILO ZA LAKE	AMERIŠKI IGRALEC (ROBERT DE)	VRSTA OKRASNE TRAVE	PEVKA HORVAT	ROČ, DRŽALO
				PASTIR V PLANINAH				7			
				IT. PEVEC PAVAROTTI	3						
				NAŠ IGRALEC (BOJAN)			2				9
				ČISTA TEŽA					KIRSTIE ALLEY		
				DESKA					AZUSKA DRŽAVA (BURMA)		
POMOČ: LUMEN OBREZA SKA	AZUSKA ZAČIMBNA RASTLINA OSTREGA OKUSA	RADOVED- NEŽ, ZIJAC	KIM CATRALL	BOSANSKI PEVEC MERLIN HRUŠČ TRUŠČ				VELIKI TRAVEN OBREZAN DEL KNJIGE, OBREZEK			
NAPOVED OSNOVNE CENE PRI DRAŽBI							AFRIŠKI PTIČ ZVRST JAMAJSKE GLASBE			KOST V PRSNEM KOŠU	STAVBNO KRULO
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC CAGE		4						RUSANI JUNAK SIMPSON OVOJ, OVITEK			
GRACE JONES			METKA ALBREHT		KOT PRI NOGOMETU BIVALIŠČE UMRLIH, NAVJE	5					
TEHNIKA	1		ZVIŠAN TON G	NAMENI- TEV TATUM O'NEAL							6
GLAVNO MESTO KALMIKIJ V RUSIJ							PLANOTA V OSRED- NEM DELU ZDA				
RUSKO MESTO NA DONU				8			KARTE ZA VEDEŽE- VANJE				

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

V četrtek 11. apriliša zrankoma v 6.49 si leko na televizijskom programu Duna TV poglednete nauvo oddajo Slovenski utrinkov. Če zamidite, bau oddaja na programi znauvič **gnaki den** zadvečerka v 13.25 na kanali Duna World.

Magazin leko kisnej vidite na internetnom atrejsi:
<https://mediaklikk.hu/musor/slovenski-utrinki/>
 Nutzakapčite tevene, mi vas čakamo!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan:
<https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

		1		6	5		2	
6				4			8	
			2	1			5	
5	1	9						8
4			5	8	3			9
2						5	4	7
	5			3	4			
	7			5				6
	4		9	7		1		

VELIKONOČNA JAJCA

Poišči pisanico, ki nima para!

Vabilo Meghívó

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vljudno vabi na otvoritev razstave
podonavlskih fotografov Svetovne zveze
madžarskih fotografov z naslovom **Ob mejah,**
ki bo **8. aprila 2024, ob 17. uri**
v razstavnem prostoru Slovenskega doma v Monoštru.

Razstavo bo odprli: Tamás Fekete, podpredsednik podonavlskega
območja Svetovne zveze madžarskih fotografov.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
tisztelettel meghívja Önt a
Magyar Fotóművészek Világszövetsége
dunántúli fotóművészeinek Határok mentén című kiállítására,

melyre **2024. április 8-án 17.00 órakor** kerül sor
a Szlovének Háza kiállítótermében Szentgotthárdon.
A kiállítást megnyitja: Fekete Tamás,
a Magyar Fotóművészek Világszövetsége dunántúli régió alelnöke.

LANE, SORAYA: SKRIVNOST ITALIJANSKE MLADENKE

Milano, 1946: Mlada in nadarjena balerina se zvečer žalostno poslovi od Feliksa, v katerega je zaljubljena od otroštva. Ve, da je fant nikdar ne bi vzel za ženo. Navsezadnje je Felix dedič vse bolj uspešnega družinskega pekarskega imperija in starši so zanj iskali dobro situirano dekle. Plesalka ne pride v poštev, čeprav dela v svetovno znani operni hiši Scala.
London, dandanes: Lily, začetna vinarka nerazumno vrti v roki staro škatlico, v kateri se skriva nekdanji italijanski recept in orumenel list papirja. A v odvetniški pisarni vztrajajo, da ju je

nekoč dala Lilyina babica, a so ju odkrili šele, ko so likvidirali staro babičino hišo.

Od takrat se začne Lilyjino potovanje s preobra-

ti po nešteti prizoriščih in obdobjih Italije.

Ko izve, kdo je bila v resnici njegova babica, se zave tudi pomena še vedno skrivnostnega recepta. Ker je ta lešnikova čokoladna krema zelo podobna sodobni Nutelli. Na koncu za Lily ostane samo eno vprašanje: Ali lahko reče da življenju, ki ji ga narekuje srce?

»Mamljiva pustolovščina o čudovitem novem začetku.«

Margit Mayer,
Agota Horvath

Porabje

Tednik Slovencev na Madžarskem
Izhaja vsak četrtek

Založnik
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva
H-9970 Monošter/Szentgotthárd, Gardonyijeva ul. 1
T: 0036 94/380 767
E: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk
TOPnet, d. o. o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobota, Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika Vlade Madžarske, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem
ter Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v
zamejstvu in po svetu.

Letna naročnina za Madžarsko 2.600 HUF,
za Slovenijo 22 EUR, za druge države 52 EUR oz. 52 USD.

Številka bančnega računa:
HU75 11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Iskanje velikonočnih jajčk na konzulatu

Generalni konzulat RS v Monoštru so tudi letos pred veliko nočjo obiskali otroci iz slovenske skupine Zvezdice vrtca Monošter in njihove vzgojiteljice.

Zapeli so nam pesmice, nato pa z velikim navdušenjem iskali jajčke, ki jih je za njih skril velikonočni zajček.

www.radiomonoster.com